

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH**
(NR 78)
z dnia 5 lipca 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 78)

5 lipca 2016 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Jacka Sasina (PiS)**, przewodniczącego Komisji, przeprowadziła:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 626).

W posiedzeniu udział wzięli: **Wiesław Janczyk** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Renata Pawlicka** zastępca dyrektora Departamentu Systemu Płatniczego Narodowego Banku Polskiego wraz ze współpracownikami, **Adam Janiszewski** główny specjalista w Departamencie Prawnym Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, **Krystian Ochęcki** dyrektor ds. relacji publicznych MasterCard wraz ze współpracownikami, **Karol Stec** dyrektor ds. projektów Polskiej Organizacji Niebankowych Instytucji Płatności wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu uczestniczył lobbysta **Łukasz Kiczma** – Izba Gospodarki Elektronicznej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jakub Krowiranda**, **Michał Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Białończyk**, **Łukasz Kasiak** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego oraz **Zofia Szpringer** – kierownik zespołu w Biurze Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Porządek posiedzenia przewiduje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 626. Czy ktoś z państwa posłów ma uwagi do proponowanego porządku dziennego? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie porządku dziennego.

Witam przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji państwowych. Szczególnie serdecznie chciałbym powitać pana ministra **Wiesława Janczyka**, sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, oraz towarzyszące mu osoby.

Szanowni państwo, przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Informuję, że marszałek Sejmu w dniu 20 czerwca 2016 r. skierował rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw, z druku sejmowego nr 626, do pierwszego czytania w Komisji Finansów Publicznych. Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów przedłożyła projekt ustawy z druku nr 626 jako projekt wykonujący prawo Unii Europejskiej. Z tych powodów marszałek Sejmu, działając na podstawie art. 95b regulaminu Sejmu, ustalił termin przedstawienia sprawozdania Komisji o tym projekcie do dnia 18 lipca bieżącego roku. Ministerstwo Finansów zasygnalizowało, że najprawdopodobniej będzie konieczne wystąpienie do pana marszałka o wydłużenie wyznaczonego terminu. Za chwilę, jak przypuszczam, opowie o tym pan minister Janczyk. Po tym niezbędnym wstępie możemy już przystąpić do pierwszego czytania projektu ustawy z druku nr 626. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie i uzasadnienie projektu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów **Wiesław Janczyk**:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, mam zaszczyt przedstawić rządowy projekt ustawy, który trafił do pierwszego czytania na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Rzecz dotyczy projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw.

Szanowni państwo, podstawowym celem projektu jest dostosowanie regulacji dotyczących transakcji płatniczych realizowanych przy użyciu kart płatniczych do postanowień rozporządzenia 2015/751 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange naliczanych z tytułu transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę. Jest to tzw. rozporządzenie MIF. Do prawidłowego wdrożenia opisanych zmian prawnych niezbędne jest uchylene części przepisów z ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych wynikających z krajowych inicjatyw legislacyjnych dotyczących regulacji opłaty interchange.

W tym miejscu pozwolę sobie na małą dygresję. Być może niektórzy z państwa przypominają sobie wieloletnią dyskusję na temat opłat stosowanych w polskim systemie rozliczeń transakcji bezgotówkowych. Warto przypomnieć, że Polska wyprzedziła te regulacje unijne, z którymi obecnie mamy do czynienia i które będą implementowane. Było to niewątpliwie z korzyścią dla polskiego rynku usług operacji bezgotówkowych. Na wniosek zainteresowanych środowisk, przedstawicieli konsumentów i handlu, wysokość opłat została obniżona. Dokonało się to po negocjacjach trwających wiele lat.

Regulacja, o której mówimy dziś, ponownie sięga do tego obszaru. Przedłożony projekt przewiduje, że w zakresie zapewnienia egzekwowania przepisów rozporządzenia MIF przez operatorów schematów płatniczych, np. systemów kart płatniczych i systemów płatności mobilnych, organem właściwym zostanie wyznaczony prezes Narodowego Banku Polskiego. W odniesieniu do wyznaczenia organu właściwego nad działalnością dostawców usług płatniczych, tzn. wydawców instrumentów płatniczych i agentów rozliczeniowych, zadania te zostaną powierzone Komisji Nadzoru Finansowego.

Rozdzielenie funkcji nadzorczych w zakresie zapewnienia egzekwowalności rozporządzenia MIF pomiędzy prezesa NBP i KNF wpisuje się w aktualny zakres kompetencji obu organów w sferze rynku finansowego. Prezes NBP sprawuje nadzór systemowy nad infrastrukturą rynku finansowego tworzącą system płatniczy, natomiast KNF jest organem nadzoru ostrożnościowego nad dostawcami usług płatniczych, tj. agentów rozliczeniowych oraz wydawców instrumentów płatniczych.

Docelowo zakładamy, że powinny zmniejszyć się koszty prowadzenia działalności przez przedsiębiorców akceptujących płatności elektroniczne, a klienci będą mogli korzystać z kilku różnych metod płatności, marek płatniczych, na jednym nośniku. Przykładowo, jedna karta płatnicza będzie umożliwiała dokonanie płatności w ramach różnych systemów płatniczych, takich jak np. VISA lub MasterCard lub jakiś inny system lokalny. Może to wywrzeć pozytywny wpływ na powstanie i rozwój krajowego systemu kart płatniczych.

Na dzisiejszym posiedzeniu chcielibyśmy także przedstawić Wysokiej Komisji prośbę o to, aby na etapie prac sejmowych połączyć prace nad dwoma projektami ustaw dotyczących zmian w zakresie usług płatniczych. W tej chwili po czytaniu na Komitecie Stałym, a przed obradami na posiedzeniu Rady Ministrów znajduje się inny projekt, który stanowi implementację do porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego. Jest to tzw. dyrektywa PAT. Regulacja ta zobowiązuje dostawców usług płatniczych m. in. do wprowadzenia do swojej oferty usługi bezpłatnego rachunku podstawowego świadczonej dla konsumentów nieposiadających innego rachunku płatniczego. Podstawowy rachunek płatniczy może stanowić atrakcyjną ofertę dla osób nieubankowionych oraz zachętę do włączenia finansowego. To bardzo ważna regulacja, zwłaszcza jeśli uwzględni się politykę rządu w zakresie rozwoju płatności elektronicznych, która została zapisana w programie „Od papierowej do cyfrowej Polski” będącym ważnym elementem planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Z tego powodu chcę poprosić pana przewodniczącego i Wysoką Komisję o rozważenie procedowania polegającego na tym, żeby po ewentualnym skierowaniu przedłożonego projektu z druku 626 do prac w Podkomisji stałej do spraw instytucji finansowych poczekać na nadanie biegu i wyznaczenie numeru druku dla projektu ustawy, o którym mówiłem przed chwilą, a następnie procedować te dwa dokumenty razem. Efektem byłoby przygotowanie wspólnego sprawozdania z prac podkomisji. Mam nadzieję, że nie opóźni to w żaden znaczący sposób procesu wdrożenia

tych przepisów do polskiego systemu prawnego. W najgorszym razie wydłużenie prac, w związku z omawianym dziś projektem, potrwałoby maksymalnie kilka tygodni. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w sprawie przedłożonego projektu ustawy? Pani przewodnicząca Skowrońska, bardzo proszę.

Posel Krystyna Skowrońska (PO):

Rozumiem prośbę pana ministra i zakładam, że zostanie ona w jakiś sposób przez nas uwzględniona i zaakceptowana. Mam jednak pytanie do samego przedłożenia dotyczącego rozporządzenia MIF. Projekt zakłada rozdzielenie nadzoru. Z jednej strony mamy funkcjonowanie schematów systemów płatniczych, a z drugiej nadzór nad podmiotami, jakie funkcjonują na rynku usług płatniczych. Egzekwowanie przepisów przez operatorów schematów płatniczych ma zapewnić prezes Narodowego Banku Polskiego, a nadzór nad podmiotami rynku płatniczego ma sprawować Komisja Nadzoru Finansowego.

W związku z powyższym chciałabym, po pierwsze, zapytać, dlaczego wnioskodawca, którym jest rząd, przypisał nadzór nad schematami płatniczymi prezesowi Narodowego Banku Polskiego? Z uzasadnienia wynika, że chodziło o to, iż prezes sprawuje nadzór nad systemem overnightów. Moim zdaniem, nie jest to jednak główny argument. Moje pytanie dotyczy jednak przede wszystkim tego, dlaczego rozdzielono schematy i podmioty? Kary nakładane na podmioty, które nie przestrzegają określonych schematów, będzie nakładała przecież Komisja Nadzoru Finansowego.

Druga rzecz, o którą mi chodzi, jest następująca. Dziś podmioty nadzorowane przez KNF płacą za ten nadzór. Ponieważ rynek kartowy pobiera opłaty interchange, to czy z tego tytułu, iż podlega ona nadzorowi w formule prezes NBP – schemat, Komisja Nadzoru Finansowego – podmioty i przestrzeganie przepisów rozporządzenia, przewiduje się wprowadzenie jakiejś opłaty? W projekcie ustawy nic na ten temat nie ma.

Dlaczego w ogóle o tym mówię? Na tym rynku wszystkie koszty są skrupulatnie rozliczane, także koszty nadzoru, które dla osób nieznających specyfiki rynku mogą wydawać się czymś mało istotnym, ale z pewnością, że zsumowane dają one określoną kwotę. W poprzedniej kadencji Sejmu próbowaliśmy rozkładać ponoszenie ryzyk na barki instytucji finansowych tam, gdzie one występują. Ostatnio pracowaliśmy także nad dyrektywą Resolution, która nakłada określone koszty na podmioty finansowe. W związku z tym, że pan minister sprawuje nadzór nad podmiotami, to czy moglibyśmy liczyć na przypomnienie kwestii związanych z opłatami? Jeżeli zostanie włączony NBP, to czy wszystko będzie się ze sobą wiązało? Jak będzie ostatecznie wyglądał charakter tego nadzoru? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Czy są inne głosy w dyskusji? Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos w sprawie projektu ustawy z druku nr 626? Nie widzę zgłoszeń. Proszę pana ministra o ustosunkowanie się do poruszonych kwestii.

Sekretarz stanu w MF Wiesław Janczyk:

Dziękuję, panie przewodniczący. Jeżeli pan pozwoli, to przekazałbym głos towarzyszącemu mi panu dyrektorowi Mindzie.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego MF Zbigniew Minda:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, odpowiadając na pytania pani poseł Skowrońskiej, wyjaśniam co następuje. Pytanie pierwsze, dlaczego nadzory zostały rozdzielone? Ta sytuacja ma de facto miejsce obecnie. Narodowy Bank Polski sprawuje nadzór systemowy nad infrastrukturą rynku finansowego, a w szczególności nad systemami płatności. Ten nadzór odbywa się na szczeblu architektury całego systemu płatności. Jak wiemy, jest on wieloaspektowy, a to co interesuje Narodowy Bank Polski, to właśnie architektura tego systemu.

Jeśli natomiast chodzi o nadzór ostrożnościowy, tzw. twardy nadzór w skali mikro, czyli inspekcje i badania sytuacji finansowej poszczególnych podmiotów, sprawdzanie, czy wywiązują się ze wszystkich nałożonych prawem wymogów itd., jest powierzone KNF. W tym zakresie nic się nie zmienia. Sytuacja jest analogiczna do sytuacji, w której mamy nadzór makroostrożnościowy i nadzór mikroostrożnościowy.

Jeżeli chodzi o opłaty pobierane z tego tytułu, to podmioty nie będą ponosić opłat z tytułu nadzoru sprawowanego ze strony Narodowego Banku Polskiego. W przypadku KNF jest inaczej. W grę wchodzi oczywiście koszty przewidziane w ustawach sektorowych i w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Zgodnie z nimi obowiązuje zasada ponoszenia przez podmioty kosztów nadzoru ze strony KNF. Chodzi oczywiście o podmioty, które są tym nadzorem objęte. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję, panie dyrektorze. Jeszcze raz pani przewodnicząca Skowrońska, bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Myślę, że decyzja o skierowaniu tego projektu do podkomisji jest słuszna, ale chciałabym ją nieco wyprzedzić i poprosić pana ministra o wyjaśnienie na piśmie. W uzasadnieniu piszecie państwo, że nadzór nad sprawnym i bezpiecznym funkcjonowaniem schematów płatniczych nie może być oderwany od nadzoru nad systemami płatności. Chodzi mi o przytoczenie przepisów dotyczących systemów płatności. Rozumiem, że w grę wchodzi także wszystkie izby rozliczeniowe, czyli Krajowa Izba Rozliczeniowa i wszystkie pozostałe. Skoro ta funkcja jest już przypisane Narodowemu Bankowi Polskiemu, czyli prezesowi NBP, to skąd w tym systemie kwestia płatności kartowych?

Formułuję zatem takie ogólne pytanie. Ono o niczym naturalnie nie przesądza, bo dyskusja nad projektem i tak będzie się toczyć na forum podkomisji. Chciałabym jednak przed posiedzeniem podkomisji otrzymać odpowiedź na postawione pytanie. Proszę o odpowiedź na piśmie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję, pani poseł.

Sekretarz stanu w MF Wiesław Janczyk:

Udzielimy stosownej odpowiedzi na piśmie, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Wobec faktu, że nie ma więcej zgłoszeń w debacie, stwierdzam, że Komisja zakończyła pierwsze czytanie projektu z druku nr 626. Proponuję, aby projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw został skierowany do podkomisji stałej do spraw instytucji finansowych. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznaję, że Komisja wyraziła zgodę na skierowanie projektu do podkomisji stałej.

Jednocześnie informuję państwa, że zgodnie z art. 95c ust. 1 regulaminu Sejmu Komisja powinna ustalić harmonogram prac Komisji i podkomisji dla projektu ustawy z druku nr 626. Z dyskusji i z informacji przekazanych przez pana ministra wynika, że ustalenie takiego harmonogramu nie będzie w tej chwili możliwe. Mam na myśli harmonogram mieszczący się w terminie wyznaczonym przez pana marszałka Sejmu, czyli do 18 lipca 2016 r. Dlatego proponuję odłożenie kwestii ustalenia harmonogramu do czasu uzyskania zgody pana marszałka na inny termin rozpatrzenia projektu ustawy.

Ponieważ nie słyszę sprzeciwu, stwierdzam, że Komisja skierowała projekt ustawy z druku nr 626 do podkomisji stałej do spraw instytucji finansowych. Zgodnie z tym co powiedziałem przed chwilą, harmonogram prac podkomisji i Komisji w sprawie tego projektu ustawy zostanie ustalony po uzyskaniu zgody marszałka Sejmu na zmianę terminu, który pierwotnie został nam wyznaczony przez marszałka.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Zamykam posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Dziękuję państwu.